

SYSTEM KAUCYJNY

Przewodnik dla przedsiębiorcy

Stan prawny 4 lutego 2025 r.

MARUSZKIN

PRAWO - ŚRODOWISKO - KLIMAT

www.maruszkin.pl

kancelaria@maruszkin.pl

Podstawa prawna

1. Wstęp

- 1.1. Po co w Polsce system kaucyjny i dlaczego go wprowadzamy?
- 1.2. Dlaczego system kaucyjny jest ważny?

2. Polski system kaucyjny

- 2.1. Co to jest system kaucyjny?
- 2.2. Od kiedy obowiązuje w Polsce system kaucyjny?
- 2.3. Jakie są poziomy zbiórki opakowań objętych systemem kaucyjnym?
- 2.4. Jakie opakowania są objęte systemem kaucyjnym?
- 2.5. Uczestnicy systemu kaucyjnego
- 2.6. Jakie będę miał obowiązki jako podmiot wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje?
- 2.7. Zawarcie umowy pomiędzy wprowadzającym napoje a podmiotem reprezentującym.
- 2.8. Jednostki handlowe w systemie kaucyjnym
- 2.9. Koło systemu kaucyjnego
- 2.10. Co z opakowaniami, które zostały wprowadzone do obrotu przed 1 października 2025 r.?
- 2.11. Ile wynosi kaucja za opakowania?
- 2.12. Jak znakować opakowania objęte systemem kaucyjnym?
- 2.13. Jakie są w Polsce podmioty reprezentujące i do kogo mogę się zwrócić?
- 2.14. Opłata produktowa
- 2.15. Kary administracyjne

3. System kaucyjny a PPWR

4. System kaucyjny a rozszerzona odpowiedzialność producenta

Podstawa prawna:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz.U. L 155 z 12.6.2019, p. 1–19), link: [Dyrektywa – 2019/904 – EN – EUR-Lex](#) – **dyrektywa SUP**,
2. Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 927 z późn. zm.) – **ustawa opakowaniowa**,
3. Ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 877) – **ustawa SUP**.

Przewodnik skierowany jest przede wszystkim do przedsiębiorców, głównie do podmiotów, które wpisują się w definicję wprowadzającego (bezpośrednio) produkty w opakowaniach na napoje. Przewodnik przedstawia najważniejsze obowiązki i przepisy dot. systemu kaucyjnego. Przewodnik pomija przepisy ustanawiania podmiotu reprezentującego. Przewodnik nie stanowi porady prawnej, a wszystkie wątpliwości powinny być rozwiązywane i wyjaśniane indywidualnie z Kancelarią.

Zachęcamy do kontaktu: kancelaria@maruszk.in.pl

1. Wstęp

1.1. Po co w Polsce system kaucyjny i dlaczego go wprowadzamy?

Czy pamiętacie Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, tzw. **dyrektywę SUP**? To od niej się wszystko zaczęło...

W art. 9 powyższej dyrektywy jest zawarty obowiązek zapewnienia selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstałych z butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów wraz z ich zakrętkami i wieczkami na poziomie 77% w 2025 r. oraz 90% w 2029 r.

W celu zapewnienia wskazanych powyżej poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań, o których mowa w art. 9 ust. 1 dyrektywy SUP w odniesieniu do opakowań wskazanych w części F załącznika do tej dyrektywy, Polska zdecydowała się wprowadzić mechanizm rynkowy, który ma szansę zrealizować te wymagania, i jest to system kaucyjny. **Warto w tym miejscu zaznaczyć, że dyrektywa SUP nie nakłada obowiązku istnienia w Polsce systemu kaucyjnego, ale wskazuje, że jest to przykładowy jeden z mechanizmów, który może być wykorzystany.**^[1]

Polska zdecydowała się jednak objąć więcej opakowań niż wynika to z przepisów dyrektywy SUP, o czym piszemy dalej.

[1] Zgodnie z art. 9 ust. 1 dyrektywy SUP, aby osiągnąć ten cel zapewnienia selektywnej zbiórki butelek na napoje o pojemności do 3l. jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, państwa członkowskie mogą między innymi: a) ustanowić systemy zwrotu kaucji; b) ustanowić cele w zakresie selektywnej zbiórki w odniesieniu do odpowiednich systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

1.2. Dlaczego system kaucyjny jest ważny?

W kontekście gospodarki odpadami, dobrze wprowadzony system kaucyjny odgrywa znaczącą rolę w promowaniu zrównoważonego zarządzania zasobami i zmniejszaniu ilości odpadów.

Oto kilka kluczowych powodów, dla których system kaucyjny jest istotny:

1. **promowanie recyklingu:** system kaucyjny zachęca konsumentów do zwrotu używanych produktów, takich jak butelki czy puszki, w zamian za zwrot kaucji. Dzięki temu produkty te są prawidłowo sortowane i mogą być kierowane do recyklingu, zamiast trafiać na składowiska,
2. **zmniejszanie zanieczyszczenia:** poprzez zwracanie opakowań do punktów kaucyjnych, system ten pomaga ograniczyć ilość odpadów, które mogą zanieczyszczać środowisko, w tym przede wszystkim środowisko naturalne, ale także miejskie przestrzenie publiczne,
3. **edukacja ekologiczna:** system kaucyjny to również sposób na edukowanie konsumentów o znaczeniu recyklingu i odpowiedzialnej gospodarki odpadami. Kiedy konsumenci aktywnie uczestniczą w procesie zwracania opakowań, stają się bardziej świadomi wpływu ich decyzji konsumenckich na środowisko,
4. **ekonomia:** systemy kaucyjne mogą stworzyć osłonę ekonomiczną dla firm zajmujących się recyklingiem, ponieważ gwarantują stały dopływ surowców wtórnych. W rezultacie, mogą przyczynić się do rozwijania lokalnych przemysłów recyklingowych, co z kolei może prowadzić np. do tworzenia miejsc pracy,
5. **zmniejszenie obciążenia systemów gospodarki odpadami:** przez skierowanie pewnej ilości odpadów wprost do recyklingu, systemy kaucyjne mogą zmniejszyć nacisk na tradycyjne metody zarządzania odpadami, takie jak składowanie.

Przy właściwej implementacji, system kaucyjny może mieć znaczący wpływ na promowanie zrównoważonej gospodarki odpadami i przede wszystkim wspomagać gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Dodatkowo, jak czytamy w uzasadnieniu do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw:^[2]

„System kaucyjny jest rozwiązaniem powszechnie stosowanym w Europie i z powodzeniem przyczynia się do zmniejszenia zaśmiecenia przestrzeni publicznej. Konsumenci są zachęceni do segregowania opakowań i zwracania ich w wybranych punktach. Z kolei opakowania zebrane w ten sposób mogą być przekazywane do recyklingu lub ponownego użycia. Mechanizm kaucji przyczynia się do realizacji celów środowiskowych i jest powszechnie akceptowany, a nawet oczekiwany przez społeczeństwo.”

[2] Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw, druk nr 760, uzasadnienie 2024r., link: [Druk nr 760 – Sejm Rzeczypospolitej Polskiej](#).

2. Polski system kaucyjny

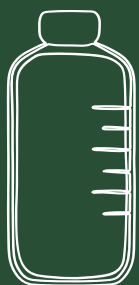
Przepisy dot. funkcjonowania systemu kaucyjnego – kto jest nim objęty, jakie są obowiązki przedstawione są w ustawie opakowaniowej.

2.1. Co to jest system kaucyjny?

System kaucyjny to system, w którym przy sprzedaży produktów w opakowaniach na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, będących napojami, pobierana jest kaucja, która jest zwracana użytkownikowi końcowemu w momencie zwrotu odpowiednio opakowania objętego systemem kaucyjnym albo odpadu opakowaniowego powstałego z opakowania objętego systemem kaucyjnym.^[3]

Opakowania objęte systemem kaucyjnym wskazane w załączniku 1a to:

1. butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3l., włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, z wyłączeniem szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych,
2. puszki metalowe o pojemności do 1l.,
3. butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5l.

pojemność do 3l.

pojemność do 1,5l.

pojemność do 1l.

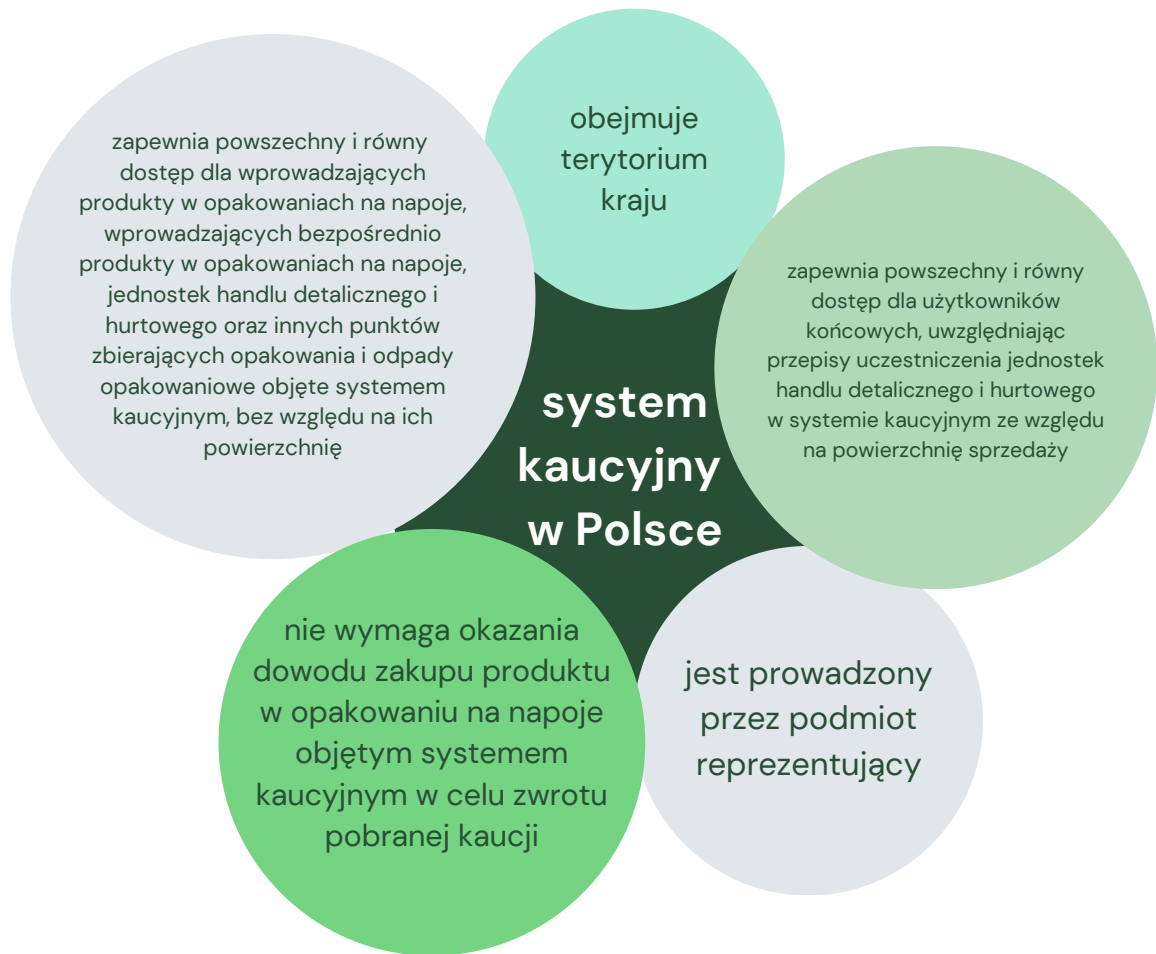
[3] Art. 8 pkt. 13a ustawy opakowaniowej.

W praktyce gospodarczej przyjęto się używać określenia „**system kaucyjny**” dla opakowań wielokrotnego użytku oraz określenia „**system depozytowy**” dla opakowań jednorazowego użytku.

Polska ustawa opakowaniowa przyjmuje jednak jedno określenie „system kaucyjny” zarówno w odniesieniu do opakowań wielokrotnego użytku, jak i jednorazowego użytku. Ujednolicenie nazewnictwa ma na celu uproszczenie całości systemu oraz jednocześnie zapewnienie jednoznacznej identyfikacji tego systemu przez użytkowników.

Przez system kaucyjny należy rozumieć system, w którym przy sprzedaży produktów w opakowaniach na napoje będących napojami jest pobierana opłata, która jest zwracana w momencie zwrotu opakowań albo odpadów opakowaniowych **bez konieczności okazania paragonu potwierdzającego wcześniejsze uiszczenie kaucji**. Nieodebrana kaucja zostanie przeznaczona na finansowanie systemu kaucyjnego.^[4]

[4] Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw, druk nr 760, uzasadnienie 2024r., link: Druk nr 760 – Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Polskie prawo przewiduje możliwość istnienia kilku podmiotów reprezentujących.

Podmiotowi reprezentującemu przysługuje prawo własności odpadów powstałych z opakowań objętych systemem kaucyjnym, zebranych w ramach systemu kaucyjnego.^[5]

Do zwrotu kaucji podmiotowi, który zwrócił kaucję użytkownikowi końcowemu, obowiązany jest podmiot reprezentujący, który dokonał odbioru opakowań lub odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań objętych systemem kaucyjnym od tego podmiotu.^[6]

[5] Art. 40g ust. 9 ustawy opakowaniowej.

[6] Art. 40g ust. 9a ustawy opakowaniowej.

2.2. Od kiedy obowiązuje w Polsce system kaucyjny?

W domenie publicznej pojawiały się różne głosy, co do daty rozpoczynającej działalność systemu kaucyjnego, mimo że ustawa opakowaniowa nie zawierała sztywnej daty uruchomienia systemu kaucyjnego. Najczęściej spotykaną datą było 1 stycznia 2025 r., ponieważ to od 2025 roku na gruncie dyrektywy SUP, zaczynały nas obowiązywać konkretne poziomy selektywnej zbiórki w przypadku butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych (w stanie na 2025 r., Polska musi zrealizować cel 77% selektywnej zbiórki odpadów produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, które to produkty wymieniono w części F załącznika, czyli butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych).

Zwracamy jednak uwagę, że dopiero ustawa nowelizująca^[7] system kaucyjny wskazuje wprost, że przez „uruchomienie systemu kaucyjnego – rozumie się dzień, od którego system kaucyjny jest prowadzony przez podmiot reprezentujący zgodnie z zasadami ustawowymi, jednak nie wcześniejszy niż dzień 1 października 2025 r.”^[8]

W takim stanie prawnym, Polska będzie miała 3 miesiące na zrealizowanie poziomu 77% selektywnej zbiórki opakowań objętych systemem kaucyjnym za rok 2025. Do osiągniętych poziomów selektywnego zbierania wlicza się jedynie opakowania i odpady opakowaniowe selektywnie zebrane w ramach systemu kaucyjnego.^[9]

[7] Ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1911).

[8] Art. 8 ust. 15ba ustawy opakowaniowej.

[9] Art. 21a ust. 1 ustawy opakowaniowej.

2.3. Jakie są poziomy zbiórki opakowań objętych systemem kaucyjnym?

Przez pierwsze 4 lata funkcjonowania systemu kaucyjnego poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym będą stałe, jednak wzrosną znacząco od roku 2029.^[10]

Poz.	Rodzaje opakowań	Poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych w % w roku				
		2025	2026	2027	2028	2029 i latach następnych
1	butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, z wyłączeniem szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych	77	77	77	77	90
2	puszki metalowe o pojemności do jednego litra	77	77	77	77	90
3	butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do półtora litra	77	77	77	77	90

2.4. Jakie opakowania są objęte systemem kaucyjnym?

Opakowania na napój to opakowania na płyn przeznaczony do bezpośredniego wypicia, bez konieczności poddania go obróbce, w szczególności na wodę, sok, nektar, mleko, jogurt i inny pitny produkt mleczny, napój alkoholowy, z wyłączeniem płynów będących produktami leczniczymi w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 686), wyrobami medycznymi w rozumieniu ustawy z dnia 7 kwietnia 2022 r. o wyrobach medycznych (Dz. U. poz. 974 oraz z 2023 r. poz. 1938) oraz żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego w rozumieniu art. 2 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała oraz uchylającego dyrektywę Rady 92/52/EWG, dyrektywy Komisji 96/8/WE, 1999/21/WE, 2006/125/WE i 2006/141/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 i (WE) nr 953/2009 (Dz. Urz. UE L 181 z 29.06.2013, str. 35, z późn. zm.).

[10] Załącznik 1a ustawy opakowaniowej.

Opakowania objęte systemem kaucyjnym to:

1. butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do 3l., włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, z wyłączeniem szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych,
2. puszki metalowe o pojemności do 1l.,
3. butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5l.

Do polskiego systemu kaucyjnego wliczać się będą opakowania na napój takie jak np.: na sok, wodę, napoje słodkie gazowane, piwo, gdyż te produkty są przeznaczone do bezpośredniego wypicia, bez konieczności poddania ich obróbce.

Ale przykładowo, olej w butelce PET 500 ml, sok z cytryn w butelce PET o pojemności 100 ml czy barszcz biały w butelce PET 500 ml nie będą objęte systemem kaucyjnym, gdyż produkty te albo nie są napojami, albo nie są przeznaczone do bezpośredniego wypicia albo też istnieje konieczność poddania ich obróbce przed spożyciem.

Również wyłączonym opakowaniem z systemu kaucyjnego będzie przykładowo buteleczka PET o pojemności 250 ml z preparatem zawierającym wyciąg z wierzbownicy wąskolistnej i dyni, który ze względu na profil farmakologiczny substancji aktywnych zawartych w zgłaszającym preparacie nie spełnia ustawowej definicji suplementu diety a z kolei treść informacji dotyczącej zastosowania i przeznaczenia preparatu, sugeruje charakter leczniczy. W związku z powyższym oceniany preparat spełnia kryteria produktu leczniczego w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. nr 45, poz.271 z późn. zm) i powinien być wprowadzony do obrotu jako produkt leczniczy.^[11]

[11] https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjnuqWuwKyLAXUqBxAlHfarCfYQFnoECDwQAQ&url=https%3A%2F%2Ffarmacja.umed.pl%2Fwp-content%2Fuploads%2F2023%2F09%2FBurdzenia-O._rozprawa-doktorska.pdf&usg=AOvVaw3FgWm9ID4yMoxEVplue3WV&opi=89978449 str. 78.

Ciekawym przykładem, wciąż nieco spornym, są fiolki z tworzywa sztucznego o pojemnościach 25 ml czy buteleczki o pojemności 100 ml z tworzywa sztucznego na suplementy diety. Suplementy diety nie zostały wyłączone z definicji ustawowej, zatem fiolki i małe buteleczki zdaje się, że należy traktować jak butelki z tworzyw sztucznych.

Ważne!

Do polskiego systemu kaucyjnego z mocy prawa **nie wliczają się** opakowania na napoje będące mlekiem, jogurtem lub innym pitnym produktem mlecznym.^[12]

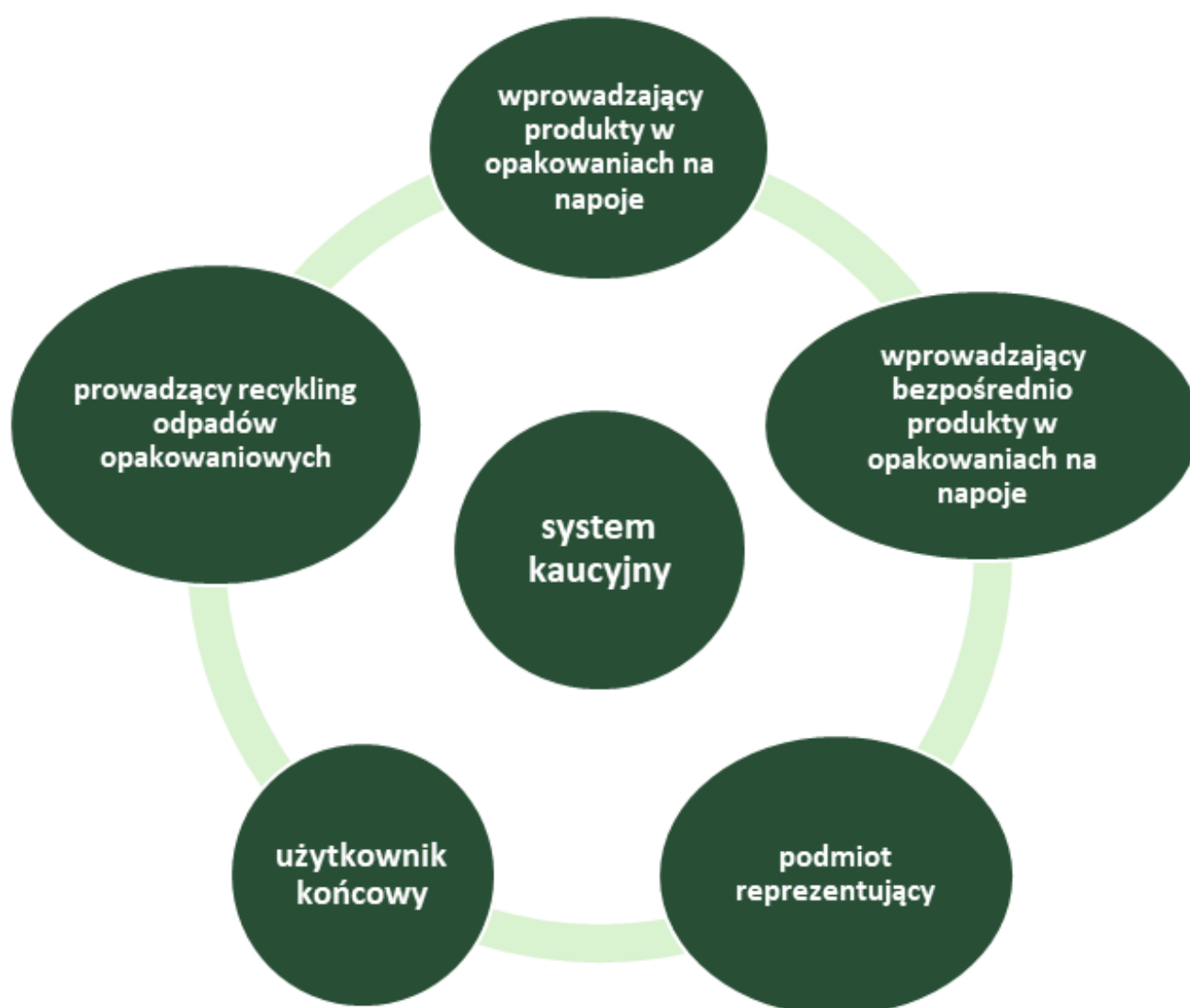
Nie wliczają się też opakowania szklane jednorazowego użytku o dowolnej objętości.

W przypadku wątpliwości, najlepiej wystąpić do właściwego sobie Urzędu Marszałkowskiego z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej w drodze decyzji.

Zachęcamy też do kontaktu z naszą Kancelarią!

[12] Art. 21a ust. 1a ustawy opakowaniowej.

2.5. Uczestnicy systemu kaucyjnego

Podmiot reprezentujący

Zgodnie z ustawą opakowaniową, podmiotem reprezentującym będzie tylko taki podmiot, który spełnia łącznie sześć przesłanek.

Po pierwsze, podmiotem reprezentującym może być tylko i wyłącznie spółka akcyjna mająca siedzibę na terytorium kraju, utworzona przez:

- 1) wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje lub
- 2) reprezentujące ich związki pracodawców lub izby gospodarcze.

Po drugie, akcjonariuszami są wyłącznie powyższe podmioty.

Po trzecie, podmiot reprezentujący jest zobowiązany realizować obowiązki wynikające z ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, a dochody uzyskane w ramach wykonywanej działalności gospodarczej przeznaczone mogą być wyłącznie na cele statutowe. Podmiot reprezentujący jest podmiotem prowadzącym działalność w formie not for profit.

Po czwarte, ciąży na nim obowiązek polegający na wykonywaniu wyłącznie działalności związanej z gospodarowaniem opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz organizowaniem i prowadzeniem systemu kaucyjnego.

Po piąte, aby prowadzić działalność związaną z prowadzeniem systemu kaucyjnego, powinien posiadać zezwolenie na jego prowadzenie. Po szóste, podmiot reprezentujący musi posiadać kapitał zakładowy wynoszący co najmniej 5.000.000 zł.

Podmiot reprezentujący w ramach systemu kaucyjnego zapewnia:

1. selektywne zbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych w celu osiągnięcia wymaganych ustawowo poziomów,
2. odbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe, objętych systemem kaucyjnym,
3. transport opakowań do wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje oraz odpadów opakowaniowych do zakładu przetwarzania odpadów,
4. prowadzenie ewidencji i sporządzanie sprawozdań,
5. rozliczenie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego,
6. finansowanie kosztów zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych przez przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego i hurtowego oraz inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym.

Użytkownik końcowy

Użytkownik końcowy to użytkownik produktów w opakowaniach na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, objętych systemem kaucyjnym, będących napojami, który nabywa je w celu spożycia przez siebie lub inne osoby, a nie dalszej sprzedaży. Najczęściej będzie to konsument.

Prowadzący recykling odpadów opakowaniowych (recykler)

Prowadzącym recykling odpadów opakowaniowych jest przedsiębiorca wykonujący działalność gospodarczą w zakresie recyklingu odpadów opakowaniowych, który w ramach tej działalności wystawia dokumenty potwierdzające recykling, tzw. DPR.

Przedsiębiorca prowadzący recykling odpadów opakowaniowych jest obowiązany spełniać wymagania określone dla prowadzonej działalności – w tym posiadać decyzje w zakresie gospodarowania odpadami, jeżeli takowe są wymagane. Przedsiębiorca ten, wpisany do rejestru, jest obowiązany sporządzać do zakresu wykonywanej działalności gospodarczej dokumenty DPR.

Omówienie uczestników takich jak wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje oraz wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje znajduje się w kolejnym rozdziale.

2.6. Jakież będę miał obowiązki jako podmiot wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje?

Pamiętaj, że prócz obowiązków związanych z systemem kaucyjnym, wciąż ciążą na Tobie jako wprowadzającym produkty w opakowaniach, obowiązki na gruncie prawa opakowaniowego, np. konieczność uzyskania wymaganych poziomów recyklingu w przypadku opakowań, które wprowadziłeś na rynek. Pamiętaj też, że w przypadku butelki PET masz również obowiązki na gruncie ustawy SUP.^[13] Są to niezależne od siebie, funkcjonujące równolegle obowiązki.

Jeżeli realizujesz obowiązki opakowaniowe przy pomocy organizacji odzysku opakowań, nie wypowiadaj umowy ze swoją organizacją odzysku opakowań!

Umowa z podmiotem reprezentującym to dodatkowa umowa, niezależna od ww. umowy, która będzie obejmować wyłącznie opakowania objęte systemem kaucyjnym i realizować obowiązki z zakresu systemu kaucyjnego!

[13] Obowiązki takie jak np.: obowiązek przytwierdzenia nakrętki do butelki, obowiązek podnoszenia świadomości ekologicznej, obowiązek udziału tworzyw sztucznych z recyklingu w butelkach jednorazowego użytku, obowiązek prowadzenia dodatkowej ewidencji.

Przypominamy, że przez:

1. wprowadzającego produkty w opakowaniach^[14] – rozumie się przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu produktów w opakowaniach, w szczególności:

- a) wprowadzającego do obrotu produkty w opakowaniach pod własnym oznaczeniem rozumianym jako znak towarowy, o którym mowa w art. 120 ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1170), lub pod własnym imieniem i nazwiskiem lub nazwą, których wytworzenie zlecił innemu przedsiębiorcy,
- b) pakującego produkty wytworzone przez innego przedsiębiorcę i wprowadzającego je do obrotu,
- c) prowadzącego:
 - jednostkę lub jednostki handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży powyżej 500 m², sprzedającego produkty pakowane w tych jednostkach,
 - więcej niż jedną jednostkę handlu detalicznego o łącznej powierzchni sprzedaży powyżej 5000 m², sprzedającego produkty pakowane w tych jednostkach,

2. wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje^[15] – rozumie się przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu produktów w opakowaniach na napoje jednorazowego albo wielokrotnego użytku, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, będących napojami, z wyłączeniem sprzedaży bezpośredniej polegającej na dostarczaniu napojów w opakowaniach przez wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje,

[14] Art. 8 pkt 23 ustawy opakowaniowej.

[15] Art. 8 pkt 21a ustawy opakowaniowej.

3. wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje^[16] rozumie się przez to przedsiębiorcę wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu produktów w opakowaniach na napoje wielokrotnego użytku, o których mowa w poz. 3 załącznika nr 1a do ustawy, będących napojami, dokonującego wyłącznie sprzedaży bezpośredniej polegającej na dostarczaniu napojów w opakowaniach przez wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje do miejsca ustalonego między tym wprowadzającym a nabywającym i jednocześnie odbieraniu przez tego wprowadzającego opakowań po produktach tego samego rodzaju, wprowadzonych do obrotu przez tego samego wprowadzającego.

- Warunkiem przystąpienia wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje do systemu kaucyjnego jest zawarcie z podmiotem reprezentującym umowy, w formie pisemnej, w postaci papierowej lub elektronicznej lub w formie dokumentowej, pod rygorem nieważności, dotyczącej przystąpienia do systemu kaucyjnego w odniesieniu do całej masy opakowań jednego rodzaju lub kilku rodzajów.
- Podmiot reprezentujący jest obowiązany do zawarcia powyższej umowy, z każdym wprowadzającym produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającym bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, który się do niego zgłosił.

[16]Art. 8 pkt21b ustawy opakowaniowej.

- Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje i wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje są obowiązani przekazać podmiotowi reprezentującemu dane niezbędne do realizacji obowiązków w zakresie systemu kaucyjnego, w tym informacje o wszystkich wprowadzonych przez nich do obrotu w danym roku kalendarzowym opakowaniach objętych tym systemem.
- Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje i wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje finansuje koszty działań, które realizuje podmiot reprezentujący:
 - selektywne zbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym w celu osiągnięcia wymaganych poziomów,
 - odbieranie opakowań i odpadów opakowaniowych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe, objętych systemem kaucyjnym,
 - transport opakowań do wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje oraz odpadów opakowaniowych do zakładu przetwarzania odpadów,
 - prowadzenie ewidencji, o której mowa w art. 40n ust. 1, i sporządzanie sprawozdań,
 - rozliczenie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego,
 - finansowanie kosztów zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych przez przedsiębiorcę prowadzącego jednostkę handlu detalicznego i hurtowego oraz inny punkt zbierający opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym.

- Podmiot reprezentujący jest obowiązany do składania, za pośrednictwem indywidualnego konta w BDO, w terminie do dnia 15 marca, sprawozdania za poprzedni rok kalendarzowy zawierającego informacje, o których mowa w art. 73 ust. 2 pkt 2b ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- Podmiot reprezentujący jest obowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania o odpadach opakowaniowych, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy, odebranych z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym na terenie danej gminy.

2.7. Zawarcie umowy pomiędzy wprowadzającym napoje a podmiotem reprezentującym.

Podmioty ustanawiające podmiot reprezentujący mogą przystąpić do utworzonego, przez ten ostatni podmiot, systemu kaucyjnego albo mogą przystąpić do innego istniejącego systemu kaucyjnego.

Warunkiem przystąpienia wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje do systemu kaucyjnego jest zawarcie z podmiotem reprezentującym umowy.

Prawo wymaga, by umowa była zawarta w formie pisemnej pod rygorem nieważności i dotyczyła przystąpienia do systemu kaucyjnego w odniesieniu do całej masy opakowań jednego lub kilku rodzajów

Podmiot reprezentujący nie ma możliwości odmowy zawarcia umowy.^[17]

[17] Art. 40h ust. 4 ustawy opakowaniowej.

Treść umowy między ww. podmiotami jest ustalana w sposób dowolny. Ustawodawca w ustawie opakowaniowej wskazuje na przykładową treść umowy. Oznacza to, że może ona zawierać dodatkowe, inne elementy, jednakże jej składniki wyróżnione w przepisie art. 40h ust. 5 ustawy opakowaniowej mają charakter obligatoryjny, czyli obowiązkowy.

Umowa powinna być przechowywana przez pięć lat, licząc od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym ta umowa przestała obowiązywać. Obowiązek ten ciąży na wszystkich stronach ją zawierających.^[18]

Od 1 stycznia 2026 r. jeżeli wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje nie zawarł umowy, o której mowa w art. 40h ust. 3 ustawy opakowaniowej (ww.), stosuje się potrójną stawkę opłaty produktowej!

2.8. Jednostki handlowe w systemie kaucyjnym

Przedsiębiorcy uczestniczący w systemie kaucyjnym to przede wszystkim wprowadzający napoje w opakowaniach na rynek (patrz szerzej poprzednie rozdziały) oraz **jednostki handlu detalicznego i hurtowego, których obowiązki zależą od powierzchni sprzedaży.**

Jednostki handlowe zobowiązane są do pobierania kaucji, a w zależności od powierzchni sprzedaży.

[18] Art. 40h ust. 6 ustawy opakowaniowej.

1. Do 200 m² powierzchni sprzedaży

Jeśli użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w:

1. butelce jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o do 3l. i puszcze metalowej do 1l. – jest obowiązany do uczestniczenia w systemie kaucyjnym co najmniej w zakresie pobierania kaucji oraz może uczestniczyć w tym systemie w zakresie zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych,
2. butelce szklanej wielokrotnego użytku do 1,5l. – jest obowiązany do uczestniczenia w systemie kaucyjnym co najmniej w zakresie pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań.

Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży nie większej niż 200 m² jest obowiązany do zawarcia umowy, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej lub w formie dokumentowej, pod rygorem nieważności, z co najmniej jednym podmiotem reprezentującym, który się do niego zgłosił.

Podmiot reprezentujący jest obowiązany do zawarcia powyższej umowy, z każdym przedsiębiorcą prowadzącym jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży nie większej niż 200 m², który się do niego zgłosi.

2. Powyżej 200 m² powierzchni sprzedaży

Jeśli użytkownikom końcowym są oferowane produkty będące napojami w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, to jest on **zobowiązany uczestniczyć w systemie kaucyjnym w zakresie co najmniej pobierania i zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych.**

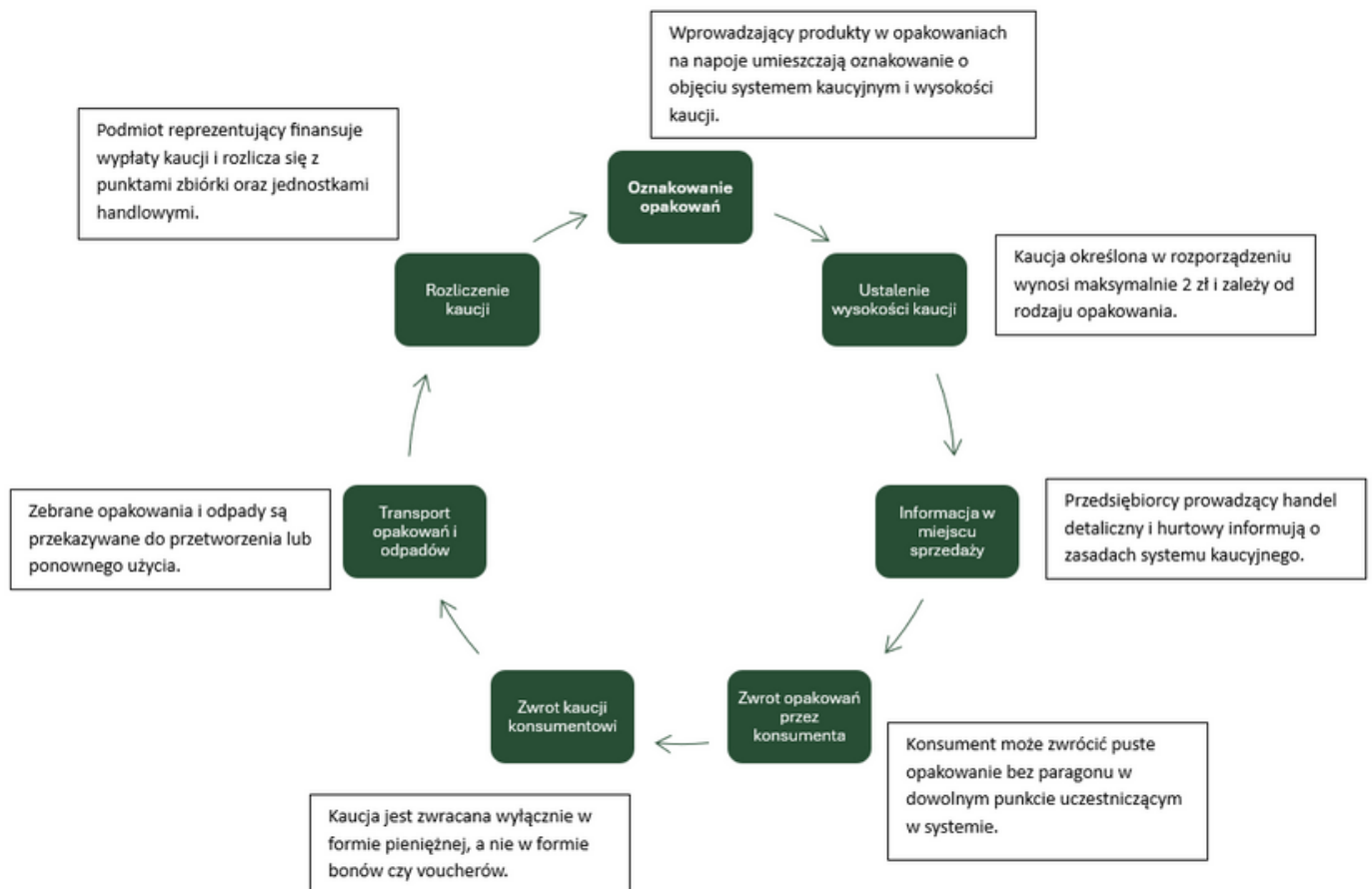
Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 200 m² jest obowiązany do zawarcia umowy, w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej lub w formie dokumentowej, pod rygorem nieważności, z każdym podmiotem reprezentującym, który się do niego zgłosi.

Podmiot reprezentujący jest obowiązany do zawarcia powyższej umowy, z każdym przedsiębiorcą prowadzącym jednostkę handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 200 m².

3. Powyżej 2000 m² powierzchni sprzedaży

Przedsiębiorca prowadzący jednostkę handlu detalicznego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² jest obowiązany prowadzić **na własny koszt selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych po produktach w opakowaniach, które znajdują się w ofercie handlowej tej jednostki, według rodzajów opakowań, z których powstały odpady, z wyłączeniem opakowań objętych systemem kaucyjnym.**

2.9. Koło systemu kaucyjnego

2.10. Co z opakowaniami, które zostały wprowadzone do obrotu przed 1 października 2025 r.?

Opakowania objęte systemem kaucyjnym, w których produkty będące napojami zostały wprowadzone do obrotu przez wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje przed dniem przystąpienia do systemu kaucyjnego, **mogą być wykorzystywane do momentu ich zużycia, zwrotu lub wyczerpania zapasów.**

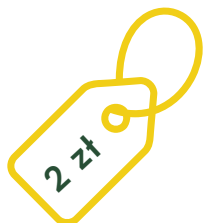
Opakowania, o których mowa w załączniku nr 1a do ustawy zmienianej w art. 1, w których produkty będące napojami zostały wprowadzone do obrotu przez wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje **w okresie 3 miesięcy od dnia przystąpienia do systemu kaucyjnego, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2025 r., nieposiadające oznakowania wskazującego na objęcie opakowania systemem kaucyjnym oraz określającego wysokość kaucji,** mogą być wykorzystywane do momentu ich zużycia, zwrotu lub wyczerpania zapasów.

W takim przypadku, za powyższe opakowania nie pobiera się kaucji!

Przedsiębiorcy, którzy utworzyli system pobierania i zwracania kaucji za opakowania, w tym zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań objętych systemem kaucyjnym, mogą prowadzić ten system do dnia 31 grudnia 2025 r. na zasadach dotychczasowych.

Jednak opakowania objęte systemem kaucyjnym, w których produkty będące napojami zostały wprowadzone do obrotu przez wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzających bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje przed dniem 1 stycznia 2026 r., mogą być zbierane, a pobrana kaucja może być zwracana na zasadach dotychczasowych po tym terminie, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2026 r.

2.11. Ile wynosi kaucja za opakowania?

Maksymalna wysokość kaucji wynosi 2 zł.

50 groszy za jedną sztukę opakowania wynosi dla:^[19]

1. butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, z wyłączeniem szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych,
2. puszek metalowych o pojemności do jednego litra.

1 złoty za jedną sztukę opakowania wynosi dla:^[20]

1. butelek szklanych wielokrotnego użytku o pojemności do półtora litra

[19] Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym (Dz. U. poz. 1046).

[20] Tamże.

Kaucję pobiera się na etapach dystrybucji produktu w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym, poprzedzających sprzedaż tego produktu użytkownikowi końcowemu oraz od użytkownika końcowego nabywającego ten produkt.

Wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje uczestniczący w danym systemie kaucyjnym są obowiązani do przekazania pobranej kaucji podmiotowi reprezentującemu prowadzącemu dany system kaucyjny, z którym zawarli umowę, w terminach do:

1. siódmego dnia miesiąca, za okres od piętnastego do ostatniego dnia miesiąca poprzedniego;
2. dwudziestego pierwszego dnia miesiąca, za okres od pierwszego do czternastego dnia miesiąca.

Kaucja dla konsumenta

Kaucja pobierana będzie w momencie zakupu napojów w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym.^[21] Za pobranie kaucji będą odpowiedzialne wszystkie punkty handlowe i sprzedające takie produkty. Jak wskazuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska, kaucja nie powinna być doliczana do ceny produktu, gdyż zaburzy to konkurencyjność danego produktu pomiędzy pozostałymi produktami z oferty. Kaucja będzie naliczana wyłącznie w momencie sprzedaży, czyli „na kasie”. Tak więc należy pamiętać, że kwota, którą będziemy musieli zapłacić jako konsumenci za produkt przy kasie będzie wyższa o wysokość kaucji.

[21] System kaucyjny – Ministerstwo Klimatu i Środowiska – Portal Gov.pl

Jako konsument nie potrzebujesz paragonu by zwrócić opakowanie! **System kaucyjny będzie bezparagonowy**, co oznacza, że konsument będzie mógł zwrócić opakowanie w dowolnym punkcie zbiórki bez okazania dowodu zakupu. Punkt zbiórki dokona zwrotu kaucji weryfikując wyłącznie, czy opakowanie objęte jest systemem kaucyjnym.

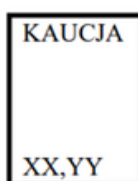
Konsumenci będą odzyskiwać wpłaconą kaucję przy zwrocie opakowania do punktu zbiórki. Obowiązek zbierania opakowań objętych systemem nałożony jest na sklepy powyżej 200 m², a małe sklepy poniżej 200 m² mogą dobrowolnie przystępować do systemu i organizować punkty zbiórki. Do systemu mogą przystępować także inni zbierający.

Zwracając butelki nie należy ich zgniatać. Opakowanie powinno być puste i nieuszkodzone.

Opakowania na napoje, które nie są objęte systemem kaucyjnym, należy wyrzucać do odpowiednich pojemników na odpady.

2.12. Jak znakować opakowania objęte systemem kaucyjnym?

Początkowa wersja oznakowania wskazująca na objęcie opakowania systemem kaucyjnym wyglądała następująco:

gdzie:

XX,YY – oznacza kwotę kaucji, w której XX oznacza złotych, a YY grosze.

Jednak z uwagi na to, że przedsiębiorcy wskazywali, że ww. oznakowanie może być nieczytelne oraz być nieatrakcyjne dla konsumentów, zdecydowano się wprowadzić nowe oznakowanie. Z uwagi na fakt, że proces produkcyjny często planuje się i rozpoczyna z wielomiesięcznym wyprzedzeniem (nawet i 6-miesięcznym) powstała potrzeba wprowadzenia okresu przejściowego w pierwszym roku funkcjonowania systemu kaucyjnego. W okresie przejściowym, czyli w roku 2025, dopuszcza się stosowanie dotychczasowego wzoru oznakowania oraz nowego wzoru określonego w projekcie. Rozwiązanie przejściowe ma za zadanie zapobiec dodatkowym kosztom po stronie producentów, które byłyby związane z ewentualną koniecznością produkcji nowych etykiet i ich zmianą na już wyprodukowanych opakowaniach.

Natomiast oznakowanie obowiązujące po okresie przejściowym wygląda jak niżej:

gdzie:

X,YY – oznacza kwotę kaucji, w której X oznacza złotówki, a YY grosze,

X – oznacza kwotę kaucji w pełnych złotych.

Objaśnienia: Jeżeli dla danego rodzaju opakowania kwotę kaucji określono w niepełnych złotych stosuje się wzór zawierający oznaczenie „X,YY”. Jeżeli dla danego rodzaju opakowania kwotę kaucji określono w pełnych złotych stosuje się wzór zawierający oznaczenie „X”.

Oznakowanie powinno:

- 1) być wyraźne, widoczne, czytelne i trwałe,
- 2) kontrastować z tłem,
- 3) znajdować się na etykiecie.

2.13. Jakie są w Polsce podmioty reprezentujące i do kogo mogą się zwrócić?

Zgodnie z informacjami na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska,^[22] zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego wydaje się na wniosek podmiotu reprezentującego. System kaucyjny wprowadzany w Polsce będzie systemem zdecentralizowanym, dającym przedsiębiorcom możliwość powołania własnych podmiotów zajmujących się zbiórką opakowań. Oznacza to, że ustawodawca dopuścił funkcjonowanie na rynku kilku operatorów systemu kaucyjnego. Rozwiązanie to nie będzie miało wpływu na użytkowanie systemu przez konsumentów. Dotychczas zakończone zostały postępowania o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego z wniosków złożonych przez następujące podmioty:

1.ZWROTKA S.A.

2.POLKA S.A.

3.OK OPERATOR KAUCYJNY S.A.

4.EKO-OPERATOR S.A.

5.RESELEKT S.A.

W przypadku funkcjonowania więcej niż jednego systemu kaucyjnego, co ma miejsce w Polsce, podmioty reprezentujące prowadzące te systemy są obowiązane do ustalenia między sobą, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej w postaci papierowej lub elektronicznej pod rygorem nieważności, warunków rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych zebranych w ramach prowadzonych przez siebie systemów kaucyjnych. Umowę zawiera się przed dniem uruchomienia każdego kolejnego systemu kaucyjnego.

[22] [System kaucyjny – Ministerstwo Klimatu i Środowiska – Portal Gov.pl](#)

2.14. Opłata produktowa

Na wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje oraz podmiot reprezentujący może zostać nałożona opłata produktowa (samoobliczana danina), a w przypadku naruszenia przepisów – dodatkowa, sankcyjna opłata produktowa. Przykładowo:

- 1) wprowadzający produkty w opakowaniach wykonujący obowiązek dot. obowiązkowego udziału tworzyw sztucznych z recyklingu w butelkach jednorazowego użytku, którzy nie osiągnęli wymaganego poziomu udziału wagowego tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu, są obowiązani do wniesienia opłaty produktowej,^[23]
- 2) wprowadzający produkty w opakowaniach, który nie zawarł umowy wskazanej w art. 40h ust. 3 ustawy opakowaniowej i nie wykonał obowiązku dot. minimalnego poziomu selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych u wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje, jest obowiązany wnieść opłatę produktową obliczoną oddzielnie dla poszczególnych rodzajów opakowań w odniesieniu do nieosiągniętych wymaganych poziomów selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym,^[24]
- 3) wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, który nie zawarł umowy wskazanej w art. 40h ust. 3 ustawy opakowaniowej i nie wykonał obowiązku dot. minimalnego poziomu selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych u wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje, jest obowiązany wnieść opłatę produktową,^[25]

[23] Art. 34 ust. 2b ustawy opakowaniowej.

[24] Art. 34 ust. 2c ustawy opakowaniowej.

[25] Art. 34 ust. 2d ustawy opakowaniowej.

4) wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje, który zawarł umowę wskazaną w art. 40h ust. 3 ustawy opakowaniowej, ale nie wykonał obowiązku dot. minimalnego poziomu selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych u wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje, wraz z podmiotem reprezentującym, prowadzącym system kaucyjny, do którego dany wprowadzający przystąpił, są obowiązani do wniesienia opłaty produktowej obliczonej oddzielnie dla poszczególnych rodzajów opakowań, każdy w wysokości 50%,^[26]

5) wprowadzający bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, który zawarł umowę wskazaną w art. 40h ust. 3 ustawy opakowaniowej, ale nie wykonał obowiązku dot. minimalnego poziomu selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych u wprowadzających produkty w opakowaniach na napoje wraz z podmiotem reprezentującym, prowadzącym system kaucyjny, do którego dany wprowadzający przystąpił, są obowiązani do wniesienia opłaty produktowej, każdy w wysokości 50%.^[27]

2.15. Kary administracyjne

Liczne administracyjne kary pieniężne określono w art. 56 ust. 1 ustawy opakowaniowej. Przewidziane kary z uwagi na swoją wysokość mają przede wszystkim odstraszać charakter. Organami właściwymi do ich wymierzenia są wojewódzki inspektor ochrony środowiska oraz wojewódzki inspektor inspekcji handlowej.

[26] Art. 34 ust. 2e ustawy opakowaniowej.

[27] Art. 34 ust. 2f ustawy opakowaniowej.

3. System kaucyjny a PPWR

PPWR to potoczna nazwa nowego prawa w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, a dokładniej **Rozporządzenia w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych**.^[28]

PPWR weszło w życie 11 lutego 2025 r. Natomiast stosowanie nowych przepisów rozpocznie się w dużej mierze od 2026 roku. Mimo tego, warto już dziś przyjrzeć się przepisom, które dotyczą systemu kaucyjnego w PPWR.

Ogólnie:

- do 1 stycznia 2029 r. państwa członkowskie zapewnią selektywną zbiórkę co najmniej 90% rocznej masy: jednorazowych butelek plastikowych na napoje (do 3 litrów), jednorazowych metalowych pojemników na napoje (do 3 litrów),
- Państwa członkowskie wprowadzają systemy kaucyjne oraz zapewniają pobieranie kaucji w punktach sprzedaży.

Odstępstwa:

- Sektor HoReCa może być zwolniony, jeśli opakowanie jest otwierane, używane i zwracane na terenie obiektu.
- Zwolnione są opakowania dla określonych produktów: wybrane wina, napoje fermentowane (CN 2206 00), alkohole (CN 2208), mleko i przetwory mleczne.
- Możliwe zwolnienie małych opakowań (<0,1 l), jeśli objęcie systemem kaucyjnym jest technicznie niewykonalne.

[28] [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia \(UE\) 2019/1020 i dyrektywy \(UE\) 2019/904 oraz uchylenia dyrektywy 94/62/WE \(Tekst mający znaczenie dla EOG\).](#)

Zwolnienie z systemu kaucyjnego:

Państwa mogą być zwolnione, jeśli:

- do 2026 r. osiągną 80% selektywnej zbiórki,
- do 1 stycznia 2028 r. zgłoszą wniosek do Komisji i przedstawią strategię osiągnięcia 90% zbiórki.

Ale też zwracamy uwagę, że państwa członkowskie dążą do ustanowienia i utrzymania systemów kaucyjnych w szczególności w odniesieniu do szklanych butelek jednorazowego użytku na napoje i kartonów na napoje. Państwa członkowskie dążą do zapewnienia, aby systemy kaucyjne obejmujące formaty opakowań jednorazowego użytku, w szczególności szklane butelki jednorazowego użytku na napoje, były w równym stopniu dostępne w odniesieniu do opakowań wielokrotnego użytku, o ile jest to technicznie i ekonomicznie wykonalne.

4. System kaucyjny a rozszerzona odpowiedzialność producenta

Należy pamiętać, że system kaucyjny funkcjonuje w uzupełnieniu do rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP). Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.) system ROP rozumie się jako zestaw środków podjętych w celu zapewnienia, aby wprowadzający produkty, w tym produkty w opakowaniach, ponosili odpowiedzialność finansową albo odpowiedzialność finansową i organizacyjną na etapie cyklu życia produktu, gdy staje się on odpadem. Jest to jeden z podstawowych instrumentów zasady „zanieczyszczający płaci”. ROP jest jednym ze sposobów wspierania projektowania i produkcji wyrobów, które w pełni uwzględniają i ułatwiają efektywne wykorzystywanie zasobów podczas całego ich cyklu życia, w tym ich naprawę, ponowne użycie, demontaż i recykling i nie wpływają przy tym niekorzystnie na swobodny obieg wyrobów na rynku wewnętrznym.

Obowiązek wprowadzenia systemu ROP został nałożony na państwa członkowskie dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy. Mimo upływu terminu, tj. 5 stycznia 2023 r., Polska nie wprowadziła kompleksowego rozwiązania implementującego ROP, mimo kilku prób podjęcia przez ministerstwo prób stworzenia projektu.

Wśród ekspertów oraz organizacji branżowych podnoszone jest, że ROP powinien powstać przed wprowadzeniem systemu kaucyjnego. Ministerstwo Klimatu i Środowiska zapowiedziało wprowadzenie ROP wraz z systemem kaucyjnym, choć jest to ambitne założenie, gdyż do dziś nie znamy treści projektu ustawy ROP, a „start systemu” kaucyjnego jest zapowiedziany już na październik 2025 r.

MARUSZKIN

PRAWO - ŚRODOWISKO - KLIMAT

www.maruszk.in.pl

kancelaria@maruszk.in.pl

